

## สุนทรียสาธกและการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน ของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

### The Influence of Appreciative Inquiry and Communication on people's Participation in Waste Management in Khonsan District, Chaiyaphum Province

สุระศักดิ์ แก้วชมพู (Surasak Keawchompoo)\* ดร.สุรัชย์ พิมพ์หา (Dr.Surachai Phimha)<sup>1\*\*</sup>

ดร.นพรัตน์ เสนาฮาด (Dr.Nopparat Senahad)\*\* ดร.นครินทร์ ประสิทธิ์ (Dr.Nakarin Prasit)\*\*

(Received: March 5, 2023; Revised: May 29, 2023; Accepted: June 15, 2023)

#### บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสุนทรียสาธกและการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ประชากรที่ศึกษา คือ หัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 8,366 คน สุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 274 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติอนุมาน โดยกำหนดระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ผลการศึกษาพบว่า ระดับ สุนทรียสาธก ระดับการสื่อสาร และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ภาพรวมอยู่ใน ระดับปานกลาง ซึ่งปัจจัยทั้ง 6 ตัว ได้แก่ สุนทรียสาธกการวาดฝัน การค้นหา การลงมือทำ การติดต่อสื่อสารทางวาจา การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี และการติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร มีผลและสามารถร่วม พยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ร้อยละ 75.1 ( $R^2 = 0.751$ ,  $p\text{-value} < 0.001$ )

#### ABSTRACT

This cross-sectional descriptive research aimed to study appreciative inquiry and communication affecting the participation of people in waste management in the Khonsan district of Chaiyaphum province, Thailand. 274 family representatives were randomly selected as samples by stratified random sampling techniques from 8,366 populations. Data were collected by questionnaires. Data analysis was performed by descriptive and inferential statistics as significant level at 0.05. The results showed that, overall of appreciative inquiry, communication, and the participation of people in waste management were at a moderate levels. Six factors of the appreciative inquiry including; 1) dream, 2) define, 3) destiny the communication; 4) Verbal communication, 5) technology in communication and 6) written communication were affecting the participation in waste management of people at Khonsan district, Chaiyaphum province, at 75.1 percent. ( $R^2 = 0.751$ ,  $p\text{-value} < 0.001$ ).

**คำสำคัญ:** สุนทรียสาธก การสื่อสาร การจัดการขยะมูลฝอย

**Keywords:** Appreciative inquiry, Communication, Waste management

<sup>1</sup>Corresponding author: suraphi@kku.ac.th

\*นักศึกษ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Student, Master of Public Health Program, Public Health Administration Group, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

\*\*อาจารย์ สาขาวิชาการบริหารสาธารณสุข การส่งเสริมสุขภาพ โภชนาการ คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Lecturer, Department of Public Health Administration, Health Promotion, Nutrition, Faculty of Public Health, Khon Kaen University

## บทนำ

ขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญของประเทศไทย ที่ทุกส่วนงานให้ความสำคัญและร่วมมือกันแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากหากขยะมูลฝอยมีการจัดการอย่างไม่ถูกต้อง อาจก่อให้เกิดมลพิษ เหตุเดือดร้อนรำคาญ โดยปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณที่เกิดขึ้น ประมาณ 69,322 ตันต่อวัน และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น [1] จากนโยบายรัฐบาล กำหนดการจัดการขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติในปี พ.ศ. 2557 มีการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. 2559 – 2564 เพื่อเป็นกรอบและกำหนดทิศทางในการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ โดยมีสาระสำคัญในการจัดการขยะมูลฝอยอย่างครบวงจร จากการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนมุ่งสู่การแก้ไขปัญหาขยะอย่างยั่งยืน [2] ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 - 2564) ได้ตั้งเป้าหมายและกำหนดยุทธศาสตร์ด้านการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ลดมลพิษและยกระดับคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดีโดยมุ่งจัดการขยะมูลฝอยเป็นลำดับแรก [3] ซึ่งการจัดการขยะมูลฝอยจะประสบผลสำเร็จได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน

การมีส่วนร่วม เป็นการเปิดโอกาสให้ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการบริหารและการตัดสินใจในกระบวนการต่าง ๆ ของการดำเนินงาน รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรของชุมชนที่มีอยู่เพื่อแก้ไขและพัฒนายกระดับวิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น อย่างเป็นลำดับขั้นตอน ทำให้ประชาชนมีความรู้สึกเป็นเจ้าของ เกิดความรับผิดชอบต่อการดำเนินงาน และสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการดำเนินงาน อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่วนประกอบด้วย 1)การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุ 2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนา 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน 4) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล [4] และ 6) การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ [5] เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้เกิดผลสำเร็จองค์กรปกครองท้องถิ่นมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้การดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน เป็นไปตามแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยประกอบด้วย 1) การลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิด 2) การเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอย 3) การเพิ่มศักยภาพการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชนให้มีประสิทธิภาพและถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และ 4) การส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน [6] ทั้งนี้หากกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยสามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถส่งผลให้ปัญหามลพิษทางสิ่งแวดล้อมลดน้อยลง

การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอยของกลุ่มคนหรือชุมชน จะสามารถดำเนินการสำเร็จลงไปด้วยดีนั้น จำเป็นต้องมีหลายปัจจัยเป็นส่วนสนับสนุน ซึ่ง สุนทรียสาธก เป็นปัจจัยหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการศึกษาเพื่อค้นหาสิ่งที่ดีที่สุดในตัวคน หรือ องค์กร รอบๆ ตัวโดยวิธีการค้นหาและตั้งคำถามอย่างเป็นระบบว่า สิ่งใดเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ระบบการดำเนินงานประสบผลสำเร็จ และเกิดการกระตุ้นพลังเชิงบวก จากการเห็นความสำเร็จของคนหรือองค์กร ทั้งนี้เปิดโอกาสให้ส่วนที่ดีนั้นได้ถูกนำมาใช้ขับเคลื่อนในกระบวนการดำเนินงาน โดยมีขั้นตอน 4 ขั้นตอนประกอบด้วย 1) การค้นหา (Define) 2) การวาดฝัน (Dream) 3) การออกแบบ (Design) และ 4) การลงมือทำ (Destiny) [7] จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับ การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน [8-9] นอกจากนี้ สุนทรียสาธก แล้วการดำเนินงานจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นการสื่อสารได้เข้ามามีบทบาทในการพัฒนาเพื่อสร้างความเข้าใจ ทั้งนี้รูปแบบการสื่อสารจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกระบวนการที่ถูกนำมาใช้ และเข้ามามีบทบาทในกระบวนการสร้างสรรค์การมีส่วนร่วมของประชาชน ผ่านรูปแบบการสื่อสารที่เรียกว่า “การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม” การเรียนรู้รูปแบบของการสื่อสารหลาย ๆ รูปแบบจะทำให้เกิดความคิด ความเข้าใจในกระบวนการสื่อสาร

สามารถเลือกแบบการสื่อสารไปใช้ได้จริงกับ ปัญหาที่เกิดขึ้น ซึ่งการเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารที่ดีย่อมส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ประกอบด้วย 1) การติดต่อสื่อสารทางวาจา 2) การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร และ 3) การติดต่อสื่อสารที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี [10] จากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมา พบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิด ความร่วมมือมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน [8, 11]

จังหวัดชัยภูมิ แบ่งการปกครองออกเป็น 16 อำเภอ 124 ตำบล องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 143 แห่ง ซึ่งอำเภอคอนสาร ตั้งอยู่ทางทิศเหนือ ของจังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ประมาณ 966 ตารางกิโลเมตร ประกอบด้วยองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 9 แห่ง และมีจำนวน 3 แห่งที่มีการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย ตั้งแต่ ต้นทางถึงปลายทาง โดยทั้ง 3 แห่ง มีหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบรวมทั้งสิ้น 34 หมู่บ้าน มีจำนวนครัวเรือน 8,366 ครัวเรือน และมีประชากรจำนวน 25,570 คน ในปี พ.ศ.2564 มีปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นประมาณ 4,320 ตันต่อปี [12] และมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร การขยายตัวของชุมชน การพัฒนาของเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ในปัจจุบันการจัดการขยะมูลฝอยในแต่ละพื้นที่มีการดำเนินการจัดการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงพบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน จากการทบทวนปัญหาพบว่า ประชาชนยังให้ความสำคัญต่อการลดปริมาณและคัดแยกขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดเป็นบางส่วนและการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บขนขยะมูลฝอยพบว่ามีขยะตกค้างจากการเก็บขนในแต่ละวันเนื่องจากความเข้าใจของประชาชน เกี่ยว วัน เวลา ในการทิ้ง [13 -15] ซึ่งยังต้องอาศัยการกระตุ้นให้เกิดการตระหนักและสร้างเข้าใจในการจัดการขยะมูลฝอย

จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง สุนทรียสาธกและการสื่อสารมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ เพื่อเป็นข้อมูลในการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชน อีกทั้งบุคลากรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกระบวนการพัฒนาการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนอย่างยั่งยืนต่อไป

## วัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อศึกษา

1. ระดับสุนทรียสาธก ระดับการสื่อสาร และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
2. สุนทรียสาธกและการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ
3. ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

## วิธีการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-sectional Descriptive Study)

### ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือ ครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือน 1 คน ต่อ 1 ครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 8,366 ครัวเรือน [16] โดยใช้สูตรการคำนวณขนาดตัวอย่างสำหรับการวิเคราะห์การถดถอยพหุเชิงเส้น (Multiple Linear Regression Analysis) [17] ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad N = \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \dots\dots\dots (1)$$

เมื่อ

$$\lambda = \lambda_L - \frac{1/v_L - 1/v}{1/v_L - 1/v_U} (\lambda_L - \lambda_U) \dots\dots\dots (2)$$

เมื่อกำหนดให้

$R_{Y.A,B}^2$  คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Full Model ซึ่งในการวิจัยในครั้งนี้ได้นำค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของตัวแปร จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการทำวิจัยเพื่อแก้ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดขอนแก่น [18] ซึ่งเป็นลักษณะงานที่คล้ายคลึงกันและมีพื้นที่เดียวกันในการทำวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้ค่า  $R_{Y.A,B}^2 = 0.684$

$R_{Y.A}^2$  คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุสำหรับ Reduce model ( $R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.B}^2$ ) ซึ่งได้ค่า  $R_{Y.A}^2 = 0.675$

$R_{Y.B}^2$  คือ ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจเชิงพหุที่เปลี่ยนแปลง ( $R^2$  Change) เมื่อไม่มีตัวแปรที่ต้องการทดสอบ  $R_{Y.B}^2 = 0.009$

$\lambda$  คือ ค่าความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตัวแปรอิสระและอำนาจการทดสอบ

$w$  คือ จำนวนตัวแปรอิสระนอกเหนือจากตัวแปรที่ต้องการทดสอบ (เซต A) = 0 (เซต B) = 3

$u$  คือ จำนวนตัวแปรอิสระที่ต้องการทดสอบ (เซต B) เท่ากับ 1 ตัวแปร

$v$  คือ ค่าที่ได้จาก  $V = N - u - w - 1$

ในการคำนวณขนาดตัวอย่างจะต้องเปิดตารางที่ 9.4.2 หน้า 452-455 (Cohen, 1988) ประกอบการคำนวณ โดยค่าที่ปรากฏในตารางประกอบด้วยค่า  $u$  มี 120 ค่า  $v$  มี 4 ค่า ได้แก่ 20, 60, 120, และ  $\infty$  และค่า Power มีค่าระหว่าง 0.25 – 0.99 จากนั้นหาค่า  $\lambda$  ในสมการที่ (2) โดยแทนค่า  $v=120$  ซึ่งเป็นค่าที่จะทำให้ขนาดตัวอย่างเพียงพอที่สุด จากนั้นดูที่  $u = 1$ , Power = 0.80 จะได้  $\lambda = 7.8$  แทนค่า  $\lambda$  ในสมการที่ (1) จะได้ขนาดตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{สูตร} \quad N &= \frac{\lambda(1 - R_{Y.A,B}^2)}{R_{Y.A,B}^2 - R_{Y.A}^2} + w \\ \text{แทนค่า} \quad N &= \frac{7.80(1 - 0.684)}{0.684 - 0.675} \\ N &= \frac{7.80(0.316)}{0.009} \\ N &= 273.86 \end{aligned}$$

ผลจากการคำนวณขนาดตัวอย่าง  $N = 273.86$  ไปคำนวณหาค่า  $V$  โดย  $V = N - u - w - 1$

จากการใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 274 คน

### วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มตามหมู่บ้าน โดยให้ประชากรในแต่ละชั้นภูมิมีลักษณะคล้ายคลึงกันมากที่สุด แล้วทำ

การเทียบสัดส่วนขนาดตัวอย่างต่อกลุ่มประชากรของหัวหน้าครัวเรือนหรือผู้แทนครัวเรือนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ แต่ละหมู่บ้านจนได้ขนาดตัวอย่างครบ 274 คน

### เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม (Questionnaire) ประกอบด้วย 5 ส่วน รวม 79 ข้อ ได้แก่ ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล มีคำถาม 7 ข้อ ส่วนที่ 2 สุนทรียสาธก มีคำถาม 20 ข้อ ส่วนที่ 3 การสื่อสาร มีคำถาม 14 ข้อ ส่วนที่ 4 การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน มีคำถาม 30 ข้อ โดยส่วนที่ 2 ถึง ส่วนที่ 4 ใช้มาตราส่วน ประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 3 ระดับ [19] โดยมีการแบ่งเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ตอบมากคิดเป็น 3 คะแนน ตอบปานกลางคิดเป็น 2 คะแนน และตอบน้อยคิดเป็น 1 คะแนน และส่วนที่ 5 คำถามปลายเปิด โดยให้ผู้ตอบได้เสนอปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ มีคำถาม 3 ข้อ

### การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือทั้ง 2 ชุด ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความ ตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) จากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พบว่า ทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระดับ 0.67 - 1.0 จากนั้นนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงโดยผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ เครื่องมือกับประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงชนสาร ตำบลหนองกุงชนสาร อำเภอภูเวียง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งมีลักษณะสภาพแวดล้อมของชุมชน คล้ายคลึงกันและมีพื้นที่ใกล้เคียงกับการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน โดยคำนวณค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาช (Cronbach's Alpha Coefficient) และควรมีค่าไม่น้อยกว่า 0.7 [20] จึงสามารถยอมรับว่ามีความเที่ยงที่เชื่อถือได้ การศึกษา นี้ พบว่า ค่าความเที่ยงของแบบสอบถามสุนทรียสาธก เท่ากับ 0.87 การสื่อสาร เท่ากับ 0.89 ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เท่ากับ 0.92 และค่าความเที่ยงของแบบสอบถามทั้งชุด เท่ากับ 0.95

### การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่ามัธยฐาน ค่าต่ำสุด และค่าสูงสุด และสถิติอนุมาน ได้แก่ การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

### การแปลผล

การแปลผลคะแนนระดับสุนทรียสาธก ระดับการสื่อสาร และระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชน โดยนำมาจัดระดับ 3 ระดับ คือ มาก ปานกลาง และน้อย ซึ่งได้จากการ แบ่งช่วงคะแนนเฉลี่ยดังนี้ [15] ระดับมาก (2.34 - 3.00 คะแนน) ระดับปานกลาง (1.67 - 2.33 คะแนน) ระดับน้อย (1.00 - 1.66 คะแนน) สำหรับเกณฑ์การแบ่งระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ( r ) [20] มีค่าตั้งแต่ +1 ถึง - 1 แบ่งระดับดังนี้ r = 0 หมายถึง ไม่มีความสัมพันธ์ (No Relationship) r = ± 0.01 ถึง ± 0.30 หมายถึง มีความสัมพันธ์ต่ำ (Weak Relationship) r = ± 0.31 ถึง ± 0.70 หมายถึง มีความสัมพันธ์ปานกลาง (Moderate Relationship) r = ± 0.71 ถึง ± 0.99 หมายถึง มีความสัมพันธ์สูง (Strong Relationship) r = ± 1 หมายถึง มีความสัมพันธ์โดยสมบูรณ์ (Perfect Relationship)

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้หลังจากได้รับการรับรอง จริยธรรม จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2565 เลขที่ HE 652214 โดยดำเนินการเก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 20 ธันวาคม 2565 ถึงวันที่ 10 มกราคม 2566

## ผลการวิจัย

### 1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

คุณลักษณะส่วนบุคคลของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็น ร้อยละ 65.7 ส่วนใหญ่มีอายุน้อยกว่าหรือเท่ากับ 40 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 โดยมีอายุเฉลี่ย 46.43 ปี (S.D. = 11.96 ปี) อายุต่ำสุด 20 ปี อายุสูงสุด 75 ปี ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 66.4 ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 38.7 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 ส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาท จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 33.6 โดยมีรายได้ เฉลี่ย 9,265.33 บาท (S.D. = 6385.64 บาท) มีค่ามัธยฐานเท่ากับ 9000.00 บาท รายได้ต่ำสุด 300 บาท รายได้สูงสุด 50,000 บาท ส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 56.2 และเคยฝึกอบรมเกี่ยวกับการกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน 1-2 ครั้ง จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 95.8

### 2. ระดับสุนทรียสาธกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาระดับสุนทรียสาธก พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.01 (S.D.= 0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า สุนทรียสาธก ด้านการลงมือทำ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.02 (S.D.= 0.52) รองลงมา คือ การค้นหา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.01 (S.D.= 0.49) ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การวาดฝัน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.01 (S.D.= 0.51) รองลงมา คือ การออกแบบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.00 (S.D.= 0.52) ตามลำดับ

### 3. ระดับการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาระดับการสื่อสาร พบว่าในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.07 (S.D.= 0.45) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า การสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.08 (S.D.= 0.54) รองลงมา คือ การติดต่อสื่อสารทางวาจา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.07 (S.D.= 0.51) ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.06 (S.D.= 0.50) ตามลำดับ

### 4. ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

เมื่อพิจารณาระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.07 (S.D.= 0.42) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า การมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.21 (S.D.= 0.47) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 2.18 (S.D.= 0.50) ส่วนด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.99 (S.D.= 0.53) รองลงมา คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 1.99 (S.D.= 0.53) ตามลำดับ

### 5. สุนทรียสาธกและการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชน ในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

สุนทรียสาธก พบว่า ภาพรวมสุนทรียสาธกมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r=0.836$ ,  $p\text{-value} < 0.001$ ) และการ

สื่อสาร พบว่า ภาพรวมการสื่อสารมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ( $r=0.805$ ,  $p\text{-value} < 0.001$ ) ดังตารางที่ 1-2

#### 6. สุนทรียสาธกและการสื่อสารที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และตัวแปรอิสระที่ไม่ได้ถูกเลือกเข้าสมการคือตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติมากกว่า 0.05 โดยตัวแปรที่ถูกเลือกเข้าในสมการเรียงลำดับ ดังนี้ สุนทรียสาธกการวาดฝัน ( $p\text{-value} < 0.001$ ) การติดต่อสื่อสารทางวาจา ( $p\text{-value} < 0.001$ ) สุนทรียสาธกการค้นหา ( $p\text{-value} < 0.001$ ) การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี ( $p\text{-value} = 0.001$ ) สุนทรียสาธกการลงมือทำ ( $p\text{-value} = 0.014$ ) และการติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ( $p\text{-value} = 0.032$ ) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร สามารถร่วมพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 75.1

จากผลการศึกษา สมการถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรงซึ่งเป็นสมการทำนายในรูปคะแนนดิบ ดังนี้  $Y = 0.339 + (0.186)$  (สุนทรียสาธกการวาดฝัน) +  $(0.165)$  (การติดต่อสื่อสารทางวาจา) +  $(0.207)$  (สุนทรียสาธก การค้นหา) +  $(0.102)$  (การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี) +  $(0.096)$  (สุนทรียสาธก การลงมือทำ) +  $(0.094)$  (การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร) ซึ่งสามารถอธิบายได้ว่า เมื่อคะแนนของตัวแปรสุนทรียสาธกการวาดฝัน การติดต่อสื่อสารทางวาจา สุนทรียสาธกการค้นหา การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี สุนทรียสาธกการลงมือทำ และ การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษรเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของ ประชาชน (Y) เพิ่มขึ้น 0.186, 0.165, 0.207, 0.102, 0.096 และ 0.094 หน่วยตามลำดับ โดยมีค่าคงที่ของสมการทำนาย 0.339 โดยตัวแปร อิสระทั้ง 6 ตัวแปร มีผลและสามารถร่วมพยากรณ์การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 75.1 ดังตารางที่ 3

#### 7. ปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

โดยรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด 274 ฉบับ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้เสนอปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ ทั้งหมด 57 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 20.80 สามารถสรุปปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ส่วนใหญ่ คือ สุนทรียสาธก ด้านการค้นหาต่อการดำเนินงานด้านการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นตอนการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนยังเป็นข้อจำกัดของชุมชน เนื่องจากประชาชนยังมีข้อจำกัดด้านความรู้ที่ถูกต้อง ในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและเหมาะสม จัดการขยะมูลฝอยถือเป็นเพียงกิจวัตรประจำวันที่ต้องทำตามวิธีการและขั้นตอนที่ถูกกำหนดไว้ จึงมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นตอนการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนน้อย ดังนั้นควรส่งเสริมการเรียนรู้หลักในการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องและเหมาะสม ในประชาชนทุกกลุ่มวัย และนำเสนอการจัดการขยะมูลฝอยในหลายรูปแบบเพื่อปรับใช้ตามบริบทของชุมชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ขั้นตอนการจัดการขยะมูลฝอย ให้เกิดองค์ความรู้ของชุมชน

### อภิปรายและสรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Linear Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อ ได้แก่ สุนทรียสาธกการวาดฝัน การติดต่อสื่อสารทางวาจา สุนทรียสาธกการค้นหา การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี สุนทรียสาธกการลงมือทำ และการติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 6 ตัวแปร

สามารถร่วมพยากรณ์การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนใน เขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ได้ร้อยละ 75.1

สุนทรียสาธก ถือเป็นปัจจัยสำคัญในส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เนื่องจากการที่คนในชุมชนเห็นความสำคัญ และกระตือรือร้นในร่วมกันจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน การนำประสบการณ์การจัดการขยะมูลฝอยไป ขยายผลต่อ เพื่อสานต่อความฝัน สร้างแรงบันดาลใจผ่านมุมมองการสร้างผลประโยชน์ต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง ครอบครัว ชุมชน หมู่บ้านหรือกระทั่งสังคมที่ระดับสูงขึ้นไป ซึ่งนำไปสู่การกำหนดวิสัยทัศน์ นโยบาย ค้นหาวิธีดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยที่ได้ผล ประสบผลสำเร็จจากตัวอย่างที่เคยเกิดขึ้นแล้วนำมาปรับปรุงพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่ของตนเอง และช่วยกันลงมือทำให้การจัดการขยะมูลฝอยดีขึ้น ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร ด้านขวัญกำลังใจในการทำงานมีผลต่อการป้องกันควบคุมโรคไข้เลือดออกของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน [21] ปัจจัยทางการบริหารด้านกระบวนการบริหารมีผลต่อการปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคโควิด-19 ของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน [9] ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติงานในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วมมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน [8]

การสื่อสารเป็นอีกหนึ่งปัจจัยสำคัญในการช่วยเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน เนื่องจากข้อมูลข่าวสาร จะสามารถถ่ายทอดจากผู้ส่งสารไปยังผู้รับสารได้อย่างมีประสิทธิภาพผ่านช่องทางและวิธีการที่เหมาะสมกับผู้รับสารทุกกลุ่ม การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนจึงจำเป็นต้องนำการสื่อสารมาสร้างความตระหนัก ความรู้ ความเข้าใจหลักวิชาการ ตลอดจนเป็นส่วนช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนทุกขั้นตอนให้บรรลุวัตถุประสงค์เป้าหมาย ซึ่งการสื่อสารเริ่มจากการติดต่อสื่อสารทางวาจา สามารถรับรู้และเข้าใจได้ผ่านการพูด เหมาะกับประชาชนทุกกลุ่มวัย ในปัจจุบันมีการนำการติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี มาใช้เพื่อความสะดวกรวดเร็ว เกิดความทันสมัย และเพิ่มความน่าเชื่อถือ เป็นทางการด้วยการติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร ดังนั้นการสื่อสารที่หลากหลายช่องทางจึงมีส่วนในการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านการสร้าง ความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน [8] ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างกองทุนและเครือข่าย มีผลต่อ การปฏิบัติงานของคณะกรรมการกองทุนหลักประกันสุขภาพในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ [18] ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ในเรื่อง การรับรู้บทบาทหน้าที่ มีผลต่อ การมีส่วนร่วมในการจัดการควบคุมป้องกันโรคติดต่อตามแนวชายแดนของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน [22] ปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ขององค์กร ในเรื่องการรับรู้ข่าวสารในการจัดการมูลฝอยผ่านช่องทางสื่อ มีผลต่อ การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการมูลฝอยในเขตเทศบาล [11]

## ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. อำเภอคอนสาร ควรให้ความสำคัญในการสำรวจและตอบสนองความต้องการประชาชน เพื่อกำหนดวิธีการ และเป้าหมายในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนและสร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วม
2. อำเภอคอนสาร ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีช่องทางสื่อสาร ประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน การจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนที่หลากหลายช่องทางและเพิ่มความถี่มากขึ้น เพื่อสร้างความเข้าใจและสื่อสารกับประชาชนถึงระบบการติดตามประเมินผล การดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน

## ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในกำหนดวิธีการและเป้าหมายการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชน
2. ควรมีการศึกษาการมีส่วนร่วมในการจัดทำรูปแบบการสื่อสารในการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานการจัดการขยะมูลฝอย ของประชาชนในชุมชน

## กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ สาขาวิชา การบริหารสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่สนับสนุนทุนการศึกษาเพื่อทำวิจัยในครั้งนี้ และประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ ที่ให้ความร่วมมือ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ตลอดจน บุคคลที่เกี่ยวข้องที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ ณ ที่นี้ทุกท่าน

## เอกสารอ้างอิง

1. Ministry of Natural Resources and Environment. Disposal situation report Municipal Solid Waste of Thailand in 2020. Bangkok: Ministry of Natural Resources and Environment; 2020. Thai.
2. Ministry of Natural Resources and Environment. Master Plan for Solid Waste Management of the National (2017 - 2021). Bangkok: Ministry of Natural Resources and Environment; 2016. Thai.
3. The National Economic and Social Development Board. National Economic and Social Development Plan 12 th (2017 - 2021). Bangkok: Office of the National Economic and Social Development Board; 2016. Thai.
4. Bureau of Educational Standards Raja hat Institute Council Office Ministry of Education, Bureau of Higher Education Standards and Ministry of University Affairs. (2002). Self-learning series. Community Research Academic Series. Bangkok: S.R. Printing. Thai.
5. Davis K, Newstrom JW. Human behavior at work: Organizational behavior. 8th ed. New York: McGraw-Hill; 1989.
6. Department of Local Administration. Community Solid Waste Management Action Plan “Clean Province” for the year 2018. Bangkok: Ministry of Interior; 2020. Thai.
7. Cooper rider, Whitney and Stavros (2003). Appreciative Inquiry Handbook. San Francisco, CA: Berrett-Koehler Publishers.
8. Napornpan C, Prachak B. The Participation in Waste Management of People at Waeng Yai Municipality Waeng Yai District Khon Kaen Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2022; 22 (2), 224-236. Thai.
9. Manita T, Prachak B. Personal Characteristics and Administrative Factors Affecting the COVID-19 Prevention and Control Performance of Village Health Volunteers at Si Chomphu District in Khon Kaen Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2022; 22(2): 189-200. Thai.

10. McCroskey JC, Richmond VP. Fundamentals of human communication: An interpersonal perspective. Prospect Heights, IL: Waveland Press. 1997.
11. Jarunee B, Prachak B. The Participation of Community Leaders in Solid Waste Management at Khon Kaen Municipality Mueang District Khon Kaen Province. Thailand Journal of Health Promoting and Environmental Health. 2017; 40(3): 54-66. Thai.
12. Solid waste management information system Local government organization. Solid Waste Management Report. [Internet] 2022 [cited 2022 April 10]. Available from <http://waste.dla.go.th/> Thai.
13. Division of Public Health and Environment, Khon San Sub district Municipality. Clean Provincial Operations Report for the year 2021. Chaiyaphum: Khon San Sub district Municipality; 2021.Thai.
14. Division of Public Health and Environment, Huai Yang Sub district Municipality. Clean Provincial Operations Report for the year 2021. Chaiyaphum: Huai Yang Sub district Municipality; 2021.Thai.
15. Division of Public Health and Environment, Thung Lui Lai Sub district Municipality. Clean Provincial Operations Report for the year 2021. Chaiyaphum: Thung Lui Lai Sub district Municipality; 2021.Thai.
16. Khon San District Local Registration Office Detailed population in 2022. Chaiyaphum: Khon San District; 2020. Thai.
17. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nd ed. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates; 1988.
18. Sutthiya B, Prachak B. Organizational Support and Key Success Factors Affecting the Operation of Local Health Security Funds Committee in Chum Phae District Khon Kaen Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2022; 22(2), 237-248. Thai.
19. Best JW. Research in Education. 3 rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall; 1997.
20. Kitpreedasutsut B. Research methodology in social sciences. Bangkok: Chamchuri Products; 2008. Thai.
21. Luksana C, Prachak B. Individual Characteristics and Administrative Factors Affecting Operational Prevention and Control Dengue Hemorrhagic Fever of Village Health Volunteers in KwaoSub-District Maung District Mahasarakham Province. KKU Research Journal (Graduate Studies). 2021; 21(3), 211-222. Thai.
22. Mathee S, Natnapa S, Thassaporn C. Factors Influencing Participation in Managing to Control And Prevention the Spread of Contagious Disease The Border Area of the Village Public Health Volunteer in Phusang Distric Phayao Province. Journal of the Royal Thai Army Nurses. 2017; 18(1), 83-93. Thai.

**ตารางที่ 1** สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างสุนทรียสาธกกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

| สุนทรียสาธก   | การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน |           |                   |
|---------------|------------------------------------------|-----------|-------------------|
|               | สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)   | P - value | ระดับความสัมพันธ์ |
|               |                                          |           |                   |
| สุนทรียสาธก   | 0.836***                                 | <0.001    | สูง               |
| 1. การค้นหา   | 0.760***                                 | <0.001    | สูง               |
| 2. การวาดฝัน  | 0.776***                                 | <0.001    | สูง               |
| 3. การออกแบบ  | 0.714***                                 | <0.001    | สูง               |
| 4. การลงมือทำ | 0.712***                                 | <0.001    | สูง               |

\*\*\*ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.001

**ตารางที่ 2** สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างการสื่อสารกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

| การสื่อสาร                             | การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชน |           |                   |
|----------------------------------------|------------------------------------------|-----------|-------------------|
|                                        | สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)   | P - value | ระดับความสัมพันธ์ |
|                                        |                                          |           |                   |
| การสื่อสาร                             | 0.805***                                 | <0.001    | สูง               |
| 1. การติดต่อสื่อสารทางวาจา             | 0.743***                                 | <0.001    | สูง               |
| 2. การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร   | 0.735***                                 | <0.001    | สูง               |
| 3. การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี | 0.623***                                 | <0.001    | ปานกลาง           |

\*\*\*ระดับนัยสำคัญน้อยกว่า 0.001

**ตารางที่ 3** ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในชุมชนของประชาชนในเขตอำเภอคอนสาร จังหวัดชัยภูมิ

| ตัวแปร                                 | B     | Beta  | T     | P -value | R     | R <sup>2</sup> | R <sup>2</sup> adj | R <sup>2</sup> change |
|----------------------------------------|-------|-------|-------|----------|-------|----------------|--------------------|-----------------------|
| 1. การวาดฝัน                           | 0.186 | 0.223 | 4.081 | <0.001   | 0.776 | 0.602          | 0.600              | 0.602                 |
| 2. การติดต่อสื่อสารทางวาจา             | 0.165 | 0.198 | 3.994 | <0.001   | 0.831 | 0.690          | 0.687              | 0.088                 |
| 3. การค้นหา                            | 0.207 | 0.239 | 4.657 | <0.001   | 0.850 | 0.723          | 0.719              | 0.033                 |
| 4. การติดต่อสื่อสารที่ต้องใช้เทคโนโลยี | 0.102 | 0.131 | 3.208 | 0.001    | 0.860 | 0.740          | 0.736              | 0.017                 |
| 5. การลงมือทำ                          | 0.096 | 0.119 | 2.475 | 0.014    | 0.864 | 0.746          | 0.742              | 0.006                 |
| 6. การติดต่อสื่อสารทางลายลักษณ์อักษร   | 0.094 | 0.112 | 2.156 | 0.032    | 0.866 | 0.751          | 0.745              | 0.004                 |

ค่าคงที่ 0.339, F = 134.069, p - value < 0.001, R = 0.866, R<sup>2</sup> = 0.751, R<sup>2</sup>adj = 0.745